

EKONOMIUTSKOTTETS BETÄNKANDE 34/2010 rd

Regeringens proposition med förslag till lag om ändring av lagen om främjande av användning- en av biodrivmedel för transport

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 19 oktober 2010 en proposition med förslag till lag om ändring av lagen om främjande av användningen av biodrivmedel för transport (RP 197/2010 rd) till ekonomiutskottet för beredning.

Motion

I samband med propositionen har utskottet behandlat en lagmotion med förslag till lag om ändring av 2 kap. i lagen om främjande av användningen av biodrivmedel för transport (LM 56/2009 rd — Päivi Lipponen /sd), som remitterades till utskottet den 24 september 2009.

Utlåtanden

I enlighet med riksdagens beslut har kommunikationsutskottet och miljöutskottet lämnat utlåtande i ärendet (KoUU 13/2010 rd, MiUU 21/2010 rd). Utlåtandena återges efter betänkandet.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- näringsminister Mauri Pekkarinen
- överinspektör Jukka Saarinen, arbets- och näringsministeriet
- verkställande direktör Erkki Kalmari, Metener Oy
- försäljningschef Sami Oja, Neste Oil Abp
- ombudsman Ilpo Mattila, Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry
- verkställande direktör Helena Vänskä, Olje- och Gasbranschens Centralförbund rf
- ombudsman Pekka-Juhani Kuitto, FINBIO — Finska bioenergiföreningen rf
- vicehäradshövding Henrik Lundsten.

Skriftligt utlåtande har lämnats av

- Statens tekniska forskningscentral VTT
- Station 1 Finland Oy
- Finlands Bensin- och Trafikservicehandlarförbund FBF rf
- Bilimportörerna rf.

PROPOSITIONEN OCH LAGMOTIONEN

Propositionen

Regeringen föreslår att lagen om främjande av användningen av biodrivmedel för transport ändras.

Det föreslås att distributörers skyldighet att årligen till konsumtion leverera en viss andel

biodrivmedel ändras så att andelen biodrivmedel höjs till sex procent åren 2011—2014. Därefter ska andelen biodrivmedel i distributions-skyldigheten höjas stadigt varje år så att den från och med 2020 är 20 procent.

I lagen föreslås också bestämmelser om att energiinnehållet i biodrivmedel i vissa fall ska räknas dubbelt, att biodrivmedlen ska uppfylla hållbarhetskriterierna och att överskriden distributionsskyldighet ska beaktas när skyldigheten för det följande året fastställs. Dessutom föreslås några tekniska ändringar i lagen.

Lagen avses träda i kraft den 1 januari 2011.

Lagmotion

I lagmotionen föreslås det att 2 kap. i lagen ändras så att distributörerna måste leverera minst 4

procent biodrivmedel för konsumtion 2009 räknat enligt det totala energiinnehållet i drivmedlen och minst 5,75 procent 2010 och årligen därefter. Dessutom ska de distributionsställen som säljer minst 3 000 kubikmeter drivmedel per år ha minst ett rent eller nästan rent bränsle i sitt sortiment 2010 och därefter.

Motionen innehåller också förslag till bestämmelser om bl.a. anmälnings-, bokförings- och informationsskyldighet för distributörer.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Motivering

Propositionen

Ekonomiutskottet föreslår att lagen godkänns utifrån propositionen.

Finland måste minska utsläppen av växthusgaser från trafiken med 16 procent fram till 2020. En skyldighet att distribuera biodrivmedel med anknytande tydliga mål bidrar till möjligheterna att fullgöra förpliktelsen.

Distributionsskyldigheten kräver inte nödvändigtvis ändringar i fordonsparken utan målet om 20 procent kan nås också med fordon av den nuvarande typen, står det i propositionen. I så fall kommer tyngdpunkten i användningen av biodrivmedel att ligga på dieseldrivna fordon.

Enligt ett utlåtande som utskottet har fått innebär skyldigheten att distribuera 20 procent biodrivmedel en utmaning. Om nivån måste nås utan biokomponenter som räknas dubbelt (5 § 2 mom.), får det stora återverkningar på kostnaderna, bilparken och importen av biodrivmedel eller råvaror för dem. För att målnivån ska nås måste tekniken för tillverkning av biodrivmedel som räknas dubbelt och investeringsplanerna för anläggningarna gå framåt som planerat fram till mitten av decenniet.

Utskottet noterar att Finland har godkänt ett åtagandepaket med högre mål för förnybar energi än EU. Målet anses över lag vara bra och värt

att backa upp. Regeringen bör se till att det finns lämpliga förutsättningar för att utveckla inhemsk produktion av biobränslen och investera i produktionsanläggningar. Om inte, kan målet i paketet för förnybar energi komma att omvärderas. I nuläget är andelen finskproducerat biobränsle obetydlig i den totala användningen av biobränslen.

Personbilsparken i Finland är gammal jämfört med övriga Europa. Bilarna skrotas när de är nästan 20 år gamla. Alla gamla bilar har inte teknik som tål nya biodrivmedel. Tills vidare kommer det att distribueras en typ av bensin som innehåller 5 procent biodrivmedel och som lämpar sig för alla bilar. Med tanke på målet i paketet för förnybar energi och de eftersträlvade klimat- och miljöeffekterna bör det finnas incitament för att förnya bilparken.

Distributionsskyldigheten gäller de distributörer som levererar motorbensin, dieselolja och biobränsle för konsumtion. Biogas omfattas inte av skyldigheten, eftersom den är kopplad till skattesystemet enligt punktskattelagen och ingen punktskatt tas ut för biogas. Enligt den nya lagstiftningen om energibeskattnings beskattas biogas inte som bränsle, men biogasdrivna bilar påförs drivkraftsskatt.

I sitt utlåtande menar miljöutskottet att man särskilt bör se till att främja framställningen och användningen av biogas eftersom användningen

som drivmedel faller utanför regeringens proposition om en inmatningstaxa.

Ekonomiutskottet instämmer med miljöutskottet i att produktionen av biogas bör främjas genom offentligt stöd om det behövs. Vid sidan av produktiva investeringar måste distributionsnätet för biogas förbättras så att de biogasdrivna bilarna blir fler och det uppstår efterfrågan på gas. Efterfrågan uppmuntrar till investeringar. I dag finns det bara ett distributionsställe för biogas, men i framtiden bör distributionsskyldigheten också omfatta biogas.

RES-direktivet föreskriver om formler för uträkning av andelen el från förnybara energikällor i alla typer av eldrivna fordon. Vid beräkningen av användningen av el från förnybara energikällor i eldrivna vägfordon, ska denna användning dessutom anses ha 2,5 gånger så stort energiinnehåll som från tillförseln av el från förnybara energikällor.

Tekniken i elbilar väntas bli mer utvecklad under de kommande tjugo åren så att bilarna blir mer användbara. Samtidigt väntas de i nuläget höga priserna på bilarna sjunka. Om det här utvecklingsperspektivet realiseras kommer efterfrågan på elbilar troligtvis att öka.

Utskottet ser det som angeläget att ta reda på hur den mängd el från förnybara energikällor som används i elbilar kunde räknas in i den kvantitet som skyldigheten omfattar framöver.

Utlåtandena

Kommunikationsutskottet ser det som viktigt att följa upp hur främjandet av biobränslen påverkar de trafik- och miljöpolitiska målen, att stödja insamlingen av forskningsresultat och att utifrån forskningsrön försöka rucka på målen om det behövs.

Ekonomiutskottet föreslår att riksdagen godkänner det uttalande som kommunikationsutskottet föreslår.

Miljöutskottet anser att målet enligt propositionen, 20 procent, kommer att bli krävande. Det måste ges akt på hur nära målet man kan komma och i förekommande fall överväga att rucka på det procentuella volymmålet för distributions-skyldigheten, om det visar sig att målet inte kan

nås främst med andra generationens biodrivmedel.

Vid sidan av biodiesel och etanol som drivmedel gäller det att stödja en biogasdriven bilpark. Skyldigheten att distribuera biobaserade drivmedel kan gärna utvidgas också till den gasdrivna trafiken, menar miljöutskottet.

I övrigt hänvisar ekonomiutskottet till kommunikationsutskottets och miljöutskottets ståndpunkter.

Lagmotionen

Ekonomiutskottet föreslår att lagmotionen förkastas. Den innehåller en hänvisning till direktivet om främjande av användningen av biodrivmedel eller andra förnybara drivmedel (2003/30/EG). Det kommer att upphävas genom RES-direktivet den 1 januari 2012.

I den lag som regeringen föreslår är skyldigheten att distribuera biodrivmedel stramare än i motionen. Där stiger andelen biodrivmedel enligt energiinnehåll gradvis från 6 till 20 procent 2011—2020. Propositionen bygger på åtagandepaketet för förnybar energi som godkänts av ministergruppen för klimat- och energipolitik.

Lagen fullföljer också den bindande skyldigheten enligt RES-direktivet i fråga om andelen förnybar energi i trafiken. Enligt direktivet ska andelen energi från förnybara källor inom alla transportslag vara minst 10 procent av den slutliga energianvändningen i transporter 2020.

Utskottets förslag till beslut

Riksdagen

godkänner lagförslaget utan ändringar,

förkastar lagmotion LM 56/2009 rd och

godkänner ett uttalande (Utskottets förslag till uttalande).

Utskottets förslag till uttalande

Riksdagen förutsätter att effekterna på de trafikpolitiska och miljöpolitiska målen av olika metoder att främja använd-

ningen av biodrivmedel i fortsättningen noga följs upp och att forskningen på området stöds. I förekommande fall bör lämpliga åtgärder skyndsamt vidtas för

att ändra och komplettera bestämmelser och mål utifrån det som kommit fram vid uppföljning och forskning.

Helsingfors den 8 december 2010

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Jouko Skinnari /sd
vordf. Mauri Salo /cent
medl. Hannu Hoskonen /cent
Harri Jaskari /saml
Matti Kangas /vänst
Toimi Kankaanniemi /kd
Jouko Laxell /saml

Eero Lehti /saml
Päivi Lipponen /sd
Marjo Matikainen-Kallström /saml
Petteri Orpo /saml (delvis)
Sirpa Paatero /sd
Ulla-Maj Wideroos /sv.

Sekreterare var

utskottsråd Eelis Roikonen.

RESERVATION

Motivering

Det finns för många problem med biodrivmedel som inte lämpar sig för gamla bilar. Propositionen väger inte in att en alltför snabb ökning av biodrivmedel förorsakar ägare till gamla bilar oväntade utgifter. Bilparken i Finland är en av de äldsta i Europa. Därför bör vi vänta med att snabbt införa en större andel biodrivmedel. Då hinner vår gamla bilpark förnyas så mycket att det blir möjligt att införa en större andel biodrivmedel.

Den föreslagna snabba övergången till biodrivmedel kommer framför allt att bekostas av de fattiga, för det är just de som har bilar där det ställer till med problem att andelen biodrivmedel är så stor.

Förslag

Vi föreslår

att lagförslaget godkänns enligt utskottets betänkande men 5 § med ändringar så att de årtal som regeringen föreslår

justeras enligt en treårig övergångsperiod (Reservationens ändringsförslag).

Reservationens ändringsförslag

5 §

Leverans av biodrivmedel till konsumtion

Distributörer är skyldiga att leverera biodrivmedel till konsumtion. Av det totala energiinnehållet i den sammanlagda mängd motorbensin, dieselolja och biodrivmedel som distributören levererat till konsumtion (*distributionsskyldighet*) ska biodrivmedlens andel vara minst

- 1) 6,0 procent åren 2014—2017,
 - 2) 8,0 procent år 2018,
 - 3) 10,0 procent år 2019,
 - 4) 12,0 procent år 2020,
 - 5) 15,0 procent år 2021,
 - 6) 18,0 procent år 2022,
 - 7) 20,0 procent år 2023 och därefter.
- (2 mom. som i EkUB)
-

Helsingfors den 8 december 2010

Matti Kangas /vänst

Toimi Kankaanniemi /kd